

Kansallinen riskiarvio 2026

Sisäministeriö on tänään asettanut hankkeen kansallisen riskiarvion laatimiseksi. Valmistelussa huomioidaan Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös unionin pelastuspalvelumekanismista, ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (Critical Entities Resilience Directive eli CER-direktiivi) sekä 1.7. 2025 voimaan tuleva laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta.

Toimikausi

Hankkeen toimikausi on 18.08.2025 - 31.10.2026.

Tausta

Valtioneuvoston periaatepäätöksenä julkaistun yhteiskunnan turvallisuusstrategian (2025) mukaisesti yhteiskunnan varautuminen perustuu ennakoivaan riskien arviointiin. Säännöllisesti laadittava kansallinen riskiarvio luo perustan strategian mukaiselle varautumiselle, jonka tavoitteena on turvata yhteiskunnan elintärkeät toiminnot laaja-alaisessa yhteistyössä.

EU:n pelastuspalvelumekanismia koskevan päätöksen edellyttämä kansallinen riskiarvio

Suomen kansallisen riskiarvion laatiminen perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseen unionin pelastuspalvelumekanismista. Päätöksen artiklan 6 mukaan jäsenvaltioiden on kehitettävä edelleen riskiarviointeja ja riskinhallintakyvyn arviointia kansallisella tai asianmukaisella paikallisella tasolla ja toimitettava komissiolle yhteenveto näistä arvioinneista merkittävimpien riskien osalta. Lisäksi jäsenvaltioiden on laadittava kuvaus ensisijaisista ennaltaehkäisy- ja varautumistoimenpiteistä sellaisten merkittävimpien riskien osalta, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia, ja sellaisiin katastrofeihin liittyvien riskien osalta, jotka aiheuttavat tai voivat aiheuttaa useita maita koskevia rajojen yli ulottuvia vaikutuksia, sekä tarvittaessa sellaisten riskien osalta, joiden todennäköisyys on pieni mutta vaikutukset huomattavia. Yhteenveto on toimitettava komissiolle joka kolmas vuosi sekä aina, kun on tapahtunut merkittäviä muutoksia. (ks. Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökset N:o 1313/2013/EU ja 2019/420 sekä asetus 2021/836)

Kansallisessa riskiarviossa tunnistetaan riskejä, joilla on laajaa kansallista merkitystä yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin. Kansallisen riskiarvion tavoitteena on ennakoida Suomeen kohdistuvia suhteellisen äkillisiä tapahtumia, jotka vaativat viranomaisilta normaalista poikkeavia toimia tai jopa avun pyytämistä muilta mailta. Edellisen kerran laaja-alainen ja poikkihallinnollisesti päivitetty yleinen kansallinen riskiarvio julkaistiin helmikuussa 2023. Kansallista riskiarviota täydentävät alueelliset riskiarviot, joissa otetaan tarkemmin huomioon alueille ominaiset uhat tai häiriötilanteet. Alueelliset riskiarviot laadittiin edellisen kerran vuosina 2022–2023, pääosin hyvinvointialueittain.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

CER-direktiivin ja yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain vaatimukset kansalliselle riskiarviolle

CER-direktiivin tarkoituksena on vahvistaa yhteiskunnan kriittisten toimijoiden ja infrastruktuurien häiriönsietokykyä yhteisin menettelyin ja toimenpitein koko EU:n alueella. Yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain mukaan valtioneuvosto hyväksyy kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvyn parantamiseksi ja toiminnan yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi valtakunnallisen suunnitelman, joka toimii kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevana kansallisena strategiana (*valtakunnallinen suunnitelma*). Valtioneuvosto hyväksyy kriittistä infrastruktuuria ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevan kansallisen riskiarvioinnin. Lakisääteisenä suunnitelmana annettava kansallinen strategia ja kriittistä infrastruktuuria ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva kansallinen riskiarvio tulee olla hyväksytyinä viimeistään 17.1.2026.

Yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain 6 §:ssä säädetään riskiarvioinnissa käsiteltävistä asioista. Riskiarvioinnissa käsitellään merkityksellisiä luonnonriskejä, ihmisen aiheuttamia riskejä, useita toimialoja koskevia tai rajat ylittäviä riskejä, onnettomuuksia ja luonnonkatastrofeja, kansanterveydellisiä uhkia, hybridiuhkia ja vieraan valtion toimintaa (valtiollista vaikuttamista), terrorismirikoksiin liittyviä uhkia, teknologiaan liittyviä kansallisen turvallisuuden uhkia ja paikkatiedon väärinkäytön uhkaa sekä muita uhkia. Riskiarvioinnissa on otettava huomioon vähintään:

- 1) unionin pelastuspalvelumekanismista tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1313/2013/EU 6 artiklan 1 kohdan mukainen riskiarviointi;
- 2) sellaiset merkitykselliset riskiarvioinnit, jotka tehdään Euroopan unionin säädösten vaatimusten mukaisesti;
- 3) riskit, jotka johtuvat CER-direktiivin liitteen toimialojen keskinäisriippuvuuksista sekä rajat ylittävistä riippuvuuksista;
- 4) lain 16 ja 17 §:n mukaiset ilmoitettuja poikkeamia koskevat tiedot.

Yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annettu laki tuo sisäministeriölle lakisääteisen veloitteen ylläpitää ajantasaista kansallista riskiarviota.

Riskiarvioiden kokonaisuus

Toimintaympäristön uhkia vastaava yhteiskunnan varautuminen edellyttää ajantasaista ja säännöllistä riskien arviointia ja yhteensovittua riskiarviokokonaisuutta, joka huomioi eri vaatimukset ja tarpeet riskien arvioinnille; Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös unionin pelastuspalvelumekanismista, kriittisten toimijoiden häiriönsietokyvystä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (Critical Entities Resilience Directive eli CER-direktiivi) ja 1.7. 2025 voimaan tulevan laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta.

Kansallinen riskiarviokokonaisuus muodostuu kansallisella ja alueellisella tasolla yhteisesti arvioituista riskeistä. Osa kansallista riskiarviokokonaisuutta on alueilla laadittavat riskiarviot.

Lisäksi kukin toimija ja toimiala arvioi riskejä yksityiskohtaisemmin suhteessa tehtäviinsä ja toimintaansa.

Tavoitteet ja tehtävät

Tavoitteet: Kansallisen riskiarvion tavoitteena on edistää kansallista varautumista ja vasteen kehittämistä merkittäviin riskeihin, myös rajat ylittävien riskien osalta. Tavoitteena on, että ajantasainen ja yhteensovitettu riskiarviokokonaisuus palvelisi mahdollisimman hyvin päätöksentekoa ja varautumisen suunnittelua kaikilla toiminnan tasoilla.

Tehtävät: Hankkeen tehtävänä on sekä laatia kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen ja häiriönsietokyvyn parantamiseen liittyvä riskiarvio (CER) että päivittää yleinen kansallinen riskiarvio vaiheistettuna ja yhteensovitetussa prosessissa seuraavasti:

1. Hankkeen työryhmä laatii ensivaiheessa kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen ja häiriönsietokyvyn parantamiseen liittyvän riskiarvio-osuuden siten, että se täyttää CER-direktiivin ja yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta annetun lain vaatimukset. Valmis riskiarvio hyväksytään valtioneuvostossa viimeistään 17.1.2026. Valmistelussa huomioidaan, että CER-riskiarvion tietoa voidaan hyödyntää myös yleisen kansallisen riskiarvion päivittämisessä.
2. Hankkeen työryhmä jatkaa valmistelua tarkistamalla kokonaisuudessaan kansallisen riskiarvion ajantasaisuus turvallisuusympäristön muutosten edellyttämällä tavalla. Valmistelutyössä huomioidaan EU:n pelastuspalvelumekanismipäätöksen 6 artiklan mukaiset velvoitteet ja valtioneuvoston periaatepäätös yhteiskunnan turvallisuusstrategiasta (2025). Valmistelussa hyödynnetään CER-riskiarvion julkisia osioita (1. vaihe) sisällyttäen se osaksi eri osista muodostuvaa riskiarviokokonaisuutta.
3. Työn lopputuloksena tuotetaan Suomeen yksi, uudistettu, kansallinen riskiarvio, jossa on hankkeessa suunnitellusti eroteltavissa eri vaatimusten ja tarpeiden mukaiset osiot, joita voidaan päivittää joustavasti.

Työryhmän ministeriöjäsenet vastaavat hallinnonalansa osallistamisesta valmisteluun.

Organisointi

Hankkeen työryhmä

Työryhmän puheenjohtaja
varautumisjohtaja Jussi Korhonen, sisäministeriö

Työryhmän varapuheenjohtaja
neuvotteleva virkamies Ville Autero, sisäministeriö

Työryhmän sihteeri
pelastusylitarkastaja Anni Kurunsaari, sisäministeriö
tehtävänimike, etu- ja sukunimi, sisäministeriö (nimetään myöhemmin)

Jäsenet

Sisäministeriö
Valtioneuvoston kanslia
Ulkoministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Valtiovarainministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Puolustusministeriö
Ympäristöministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oikeusministeriö
Turvallisuuskomitean sihteeri
Huoltovarmuuskeskus
Suojelupoliisi
Poliisihallitus
Rajavartiolaitos
Aluehallintovirastot (1.1.2026 alkaen valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto)
Turvallisuuskomitean järjestöedustaja (osallistuminen työvaiheesta 2. alkaen)

Työryhmä voi kutsua asiantuntijoita kuultaviksi.

Hankkeen organisointia koskeva nimeämispyyntö lähetetään erikseen ja organisoinnista tehdään erillinen päätös myöhemmin.

Kustannukset ja yleiset määräykset

Hankkeelle asetettavan työryhmän jäsenet osallistuvat hankkeeseen omien organisaatioidensa kustannuksella.

Sisäministeri

Mari Rantanen

Kansliapäällikön sijainen, osastopäällikkö Jukka Aalto

Jakelu

- Valtioneuvoston kanslia
- Ulkoministeriö
- Sosiaali- ja terveysministeriö
- Valtiovarainministeriö
- Työ- ja elinkeinoministeriö
- Liikenne- ja viestintäministeriö
- Puolustusministeriö
- Ympäristöministeriö
- Maa- ja metsätalousministeriö
- Opetus- ja kulttuuriministeriö
- Oikeusministeriö
- Turvallisuuskomitean sihteeristö
- Huoltovarmuuskeskus
- Suojelupoliisi
- Poliisihallitus
- Rajavartiolaitos
- Aluehallintovirastot

Tiedoksi

- Erityisavustajat
- Sisäministeriön osastot ja yksiköt

VN/9113/2025-SM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: